

TARTU ÜLIKOOLI RAAMATUKOGU

Fond 108

TIEF, OTTO

Inventariniimistu

1920 – 1989, 1993

Sissejuhatus

Tief, Otto (14. august 1889-5. märts 1976), riigitegelane, advokaat

Otto Tief sündis Harjumaal Rapla vallas taluomaniku pojana. Alghariduse omandas ta Alu valla- ja Tallinna linnakoolis aastatel 1898-1905, jätkas õpinguid 1905-1908 Pihkva keskmaamõõdukoolis. 1910. a. lõpetas ta eksternina Pihkva gümnaasiumi.

O. Tief õppis Peterburi ülikooli õigusteaduskonnas aastatel 1910-1916, kus ta oli ka korporatsiooni *Rotalia* asutajaliikmeid. Kõrgkooliõpingud lõpetas ta riigieksamite sooritamisega 1921. a. Tartu ülikooli õigusteaduskonnas. 1916. a. oli O. Tief lõpetanud lipnikuna Peterburi sõjaväe inseneridekooli. Õpingute ajal töötas ta maamõõtjana Pihkvas 1908-1910 ja Peterburis 1910-1916.

O. Tief võttis osa I Maailmasõjast 1917-1918, kuulus Eesti Sõjaväelaste Ülemkomiteesse ning oli Vabadussõjas 1918-1920 Kalevlaste Maleva pataljoniülema kt.

1920-1921 töötas O. Tief kohtu-uurijana Tartus ja 1922. a. Tartu-Võru Rahukogu prokuröri abina. Ta oli aastatel 1923-1926 kohtuministeeriumi nõunik ja kodifikatsiooniosakonna liige, 1926-1927 töö- ja hoolekandeminister ning 1927 kohtuminister. 1927. aastal avas ta oma advokaadibüroo ning a-st 1928 tegutses ta vandeadvokaadi ja Eesti Maapanga juriskonsultina. O. Tief oli III ja V Riigikogu liige ning tegutses mitmes seaduste väljatöötamise komisjonis ja seltside juhatuses. Ta oli Vabadusristi II liigi 3. järgu, Valgeristi ja Läti Karutapjate Ordu aumärgi kavaler.

O. Tief oli Saksa okupatsioonieagse põrandaaluse Eesti Rahvuskomitee tegutsemise tulemusena 1944. a. 18. septembril taas moodustatud Eesti Vabariigi valitsuse peaministri asetäitja ja siseminister. Tiefi juhitud valitsus koostas iseseisvuse taastamise deklaratsiooni ja üritas korraldada Tallinna kaitsmist.

10. okt. 1944 Tief vahistati ja NSV Liidu Ülemkohtu Sõjakolleegium mõistis talle 10 aastat vanglakaristust, mis möödusid Novosibirski ja Karaganda lähedal. Vabanenuna (1955) töötas ta Kasahstanis maamõõtjana, 1956-58 aga taas Eestis Valgamaal arveametnikuna ja maakorralduse insenerina. Uue repressiooni kartuses lahkus O. Tief ise 1958. a. Ukrainasse. Pensionärina (1958) jätkas ta varem alustatud töö *Народнохозяйственные очерки* kirjutamist. 1965. a. avanes O. Tiefil võimalus elama asuda Läti NSV-sse Ainažisse (Heinaste), kus jätkus käsikirja täiendamine ja artiklite kirjutamine. Kuna käsikirja ei õnnestunud kirjastada ega ka välismaale saata, otsustas O. Tief selle üle anda Tartu Ülikooli Raamatukogule koos mitmete kirjutistega oma elukäigust.

O. Tief suri 5. märtsil 1976 Eestis, Ahja maahaiglas, kus ta oli 1975. a. septembrikuust hooldusravil. Et võimukandjad ei lubanud teda matta Metsakalmistule, sängitati ta Pärnamäe kalmistule ning maeti 1993 ümber Metsakalmistule. 1989. a. püstitati O. Tiefile mälestusmärk tema sünnikohas Sildemal.

O. Tiefert on ilmunud *Sundnormide (seaduste ja määruste) süstemaatiline nimestik* (1925) ja rida õigusteaduslikke jm kirjutisi ajakirjades.

Käsikirjad andis O. Tief TÜ raamatukogusse a. 1966-1971, osalt Arnold Susi vahendusel. 1988-1989. a. saadi täiendavalt O. Tiefi kirjutisi, kirjavahetust ja fotosid K. Noodlalt ning viimase vahendusel R. Põllumaalt ja H. Susilt (tulme nr. 1966:12, 1967:17, 1968:6, 1971:14, 33, 1988:28, 1989:4, 15, 31).

1989. a. töötati üleantud materjalid läbi ja moodustati isikuarhiiv. Hiljem saadi O. Tiefi täiendavaid materjale Eesti Rahvusraamatukogu vahendusel Mare Männikult. Need arhiveeriti mitme säiliku täiendusena ja s. 13a, 27-37.

Sisukord

I	Käsikirjad	1
II	Kirjavahetus	
	1. O. Tiefi kirjad	3
	2. Kirjad O. Tiefile	4
	3. Teiste isikute kirjad	5
III	Fotod	6
IV	Hiljem juurde tulnud materjalid	7

I Käsikirjad

- 1 Тийф, Отто
Народнохозяйственные очерки. Рукопись. Машинопись.
1945-1963
V, 720 л.
- 2 O. Tiefi käsikirja *Народнохозяйственные очерки* üleandmise ja vastuvõtmise dokumendid TRÜ Teaduslikule Raamatukogule A. Susi ja K. Noodla poolt. Käsi- ja masinakirjas.
3., 4 nov. 1966
2 l.
L.1: O. Tiefi eluloolisi andmeid. Autograaf ja masinakiri.
- 3 Sauks, F.
Arvamus O. Tiefi töö *Ülevaade rahvamajandusest* kohta.
Masinakirjas.
7. det. 1966
1 l.
Alla kirjutanud F. Sauks.
- 4 Tief, Otto
Täiendused käsikirjale *Народнохозяйственные очерки*. Masinakirjas.
31. okt. 1968; 29. märts 1968; 1971
86 l.
Eesti ja vene k.
L. 1: kaaskirjad A. Susi ja l. 17, 25 O. Tiefi allkirjadega.
- 5 Tief, Otto
1. Venekeelse Rahvamajanduslike otsingute lühike seletuskiri.
Masinakirjas.
1966. a. lõpp
2. Raamatukogu – mõtete varaait või kalmistu? Teesid käsikirjale *Народнохозяйственные очерки*. Masinakirjas.
Pärast 1968 märtsi
5 l.
- 6 O. Tiefi kirjavahetus isikute ja asutustega käsikirja *Народнохозяйственные очерки* välismaale saatmise, kirjastamise jm küsimustes. Käsi- ja masinakirjas.
Sept. 1962-29. märts 1967
23 l. (1-21, 1a, 2a)
Eesti ja vene k.
Vt. ka s. 7, l. 21, s. 14, l. 46-55, s. 17 ja 18.

Säiliku nr.	Kirje
7	<p>Tief, Otto</p> <p>Mälestuskirjutised a. 1944-1965. Masinakirjas.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uluotsa valitsus. "Kutse külla Karotamile". 2. Vangis Tallinnas ja Moskvas. 3. Etapp, Siberi vangilaagrid. 4. Pagendus Kasahstanis. 5. Kodumaal. 6. Läki Ukrainasse leidma rahu. 7. Latvia – Läti rahusadam? 8. Kus on Tartu ülikooli väärtasjad? 9. Kuidas maa Teid Moskvas kannab? 10. Maloletkade vallatused. 11. Lühike ülevaade laagrite korraldusest. <p>Pärast 1965</p> <p>28 l.</p>
8	<p>Tief, Otto</p> <p>Mis on Nõukogude Eesti põllumajanduse edu aluseks? Käsikiri masinakirjas.</p> <p>Pärast 1968</p> <p>3 l.</p>
9	<p>Tief, Otto</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lenini õpetused ja ta 100. sünniaasta juubeliaegne praktika Nõukogude Liidus. Käsikiri masinakirjas. 2. Leninit mälestades tema 100. sünniaasta juubeli puhul. Käsikirja 2 varianti masinakirjas. 3. Lenini juubeli teesid. Käsikiri masinakirjas. <p>1970 või hiljem</p> <p>20 l.</p>
10	<p>Tief, Otto</p> <p>Iisraeli riigi ilmumine ajalukku Lenini õpetuse valguses. Käsikiri masinakirjas.</p> <p>1970 või hiljem</p> <p>4 l.</p> <p>L.1: kiri K. Noodlale.</p>
11	<p>Tief, Otto</p> <p>Tõusta, ajalookohus tuleb! Käsikiri masinakirjas.</p> <p>1960. a-te lõpp, 1970. a-te algus</p> <p>3 l.</p>
12	<p>Tief, Otto</p> <p>Hegeli kahesajanda sünnipäeva juubeli puhul. Käsikiri masinakirjas.</p> <p>1970</p> <p>4 l.</p>

Säiliku nr.	Kirje
13	Tief, Otto Mis on ilma arengu (seaduspärase muutlikkuse) põhialus? Käsikiri masinakirjas O. Tiefi parandustega. Käsikirja 2 varianti. 1960. a-d – mitte hiljem kui 1971 1. variant: II, 37 l. 2. variant: 35 l.
13a	Tief, Otto Dialektikaalased märkmed. Mustandkäsikiri. I.a. 95 l. Eesti ja vene k. Tulme 1996:44a.

II Kirjavahetus

1. Otto Tiefi kirjad

- 14 Tief, Otto
21 kirja ja 5 postkaarti A. Susile.
14. juuli 1961-20. apr. 1968. Mospino (Ukraina), Ainaži.
57 l.
Kserokoopiad.
- 15 Tief, Otto, Einseln, Elf. ja Kont, H. (O. Tiefi hooldajad)
17 kirja ja 8 postkaarti Rein Põllumaale (O. Tiefi raviarst).
Käsi- ja masinakirjas.
6. dets. 1967-31. jaan. 1976. Ainaži.
44 l.
- 16 Tief, Otto
1 kiri ja O. Tiefi testamendi ärakiri Heli Susile.
25., 26. jaan. 1971
2 l.
Kserokoopiad.
- 17 Tief, Otto
1 kiri K. Noodlale.
1. sept. 1971
2 l.
- 18 Tief, Otto
1 kaart tundmatule.
26. jaan. 1966
1 l.
Kserokoopia.

Tief, Otto

1 kiri E. Einselnile.

12. sept. 1964

1 l.

Vt. s. 6, l. 5.

Тийф, Отто

2 копия писем Гос. Комитету при Совете Министров СССР
по печати.

26 сент. 1964, ?, 1965. г. Моспино, Таллинн.

4 л.

См. ед.хр. 6, л. 6-8.

Тийф, Отто

3 заявления и 1 копия письма Министерству Культуры СССР.

31 марта 1965-1 февр. 1966. Таллинн, Айнажи.

4 л.

См. ед.хр. 6, л. 10-13.

Тийф, Отто

1 копия письма Таллинскому Городскому Комитету КПСС.

6 мая 1966. Айнажи.

1 л.

См. ед.хр. 6, л. 16.

Тийф, Отто

1 копия письма редакции газ. *Известия*.

13 янв. 1967. Айнажи.

1 л.

См. ед. хр. 6, л. 19.

Тийф, Отто

1 копия письма в *Соцэкгиз*.

См. ед.хр. 6, л. 1.

Тийф, Отто

1 копия письма в изд-во *Знание*.

См. ед.хр. 6, л. 2.

2. Kirjad Otto Tiefile

EKP Tallinna Linnakomitee

Käsikirja saatekiri O. Tiefile ja NSVL MN Trükiasjade Komitee
ümbrik (salajane), adresseeritud Tallinna Linnakomitee sekretärile
V. Väljasele (vt. ka s. 7, l. 21).

Mai 1966. Tallinn

2 l.

Vene k.

Vt. s. 6, l. 17, 18.

19 Susi, Arnold

7 kirja O. Tiefile.

18. okt. 1966-7. apr. 1967. Tartu

8 l.

Kserokoopiad.

Соцэкгиз, издательство Социально-экономической литературы

1 письмо О. Тийфу.

12 дек. 1962. Москва.

1 л.

См. ед.хр. 6, л. 1а.

Донецкий промышленный обком КП Украины

1 письмо О. Тийфу.

27 окт. 1964. Донецк.

1 л.

См. ед.хр. 6, л. 9.

Знание, издательство

1 письмо О. Тийфу.

18 июля 1964. Москва.

1 л.

См. ед.хр. 6, л. 2а.

Известия, издательство

1 письмо О. Тийфу. Машинопись с подписью.

29 марта 1967. Москва.

2 л.

См. ед.хр. 6, л. 20.

Латвийская ССР, Министерство культуры

1 письмо О. Тийфу. Машинопись с подписью.

18 апр. 1966. Рига.

2 л.

См. ед.хр. 6, л. 14.

3. Teiste isikute kirjad

- Einseln, Elfriede
7 kirja ja 2 postkaarti Rein Põllumaale (O. Tiefi raviarst).
19. apr. 1973-16. sept. 1974; 7. okt. 1975-22. jaan. 1976.
Tallinn, Ainaži.
18 l.
Vt. s. 15, l. 22-31, 36-43.
- 20 Einseln, Elfriede
1 kiri Tiiu Põllumaale.
12. apr. 1976
1 l.
- Kont, H.
3 kirja Rein Põllumaale.
18. dets. 1974-17. jaan. 1975; 31. jaan. 1976
5 l.
Vt. s. 15, l. 32-35, 44.
- 21 Noodla, Kaja
1 kiri [Heli] Susile.
13. veebr. 1989. Tartu
1 l.
- 22 Põllumaa, Rein
1 õnnitluskaart K. Noodlale.
26. dets. 1988. Tallinn.
2 l.
- 23 Naruševitš, V.
1 kiri tundmatule.
7. veebr. 1963. Tallinn
1 l.
Vene k.
Kserokoopia.
- 23a Rand, Mare
1 kiri ja vastuskiri Ahja Haiglalt O. Tiefi ravi ja surmaga
seotud andmete saamiseks.
6., 11. apr. 1989
2 l.

III Fotod

- 24:1-3 O. Tiefi portreed
1966-1969
3 fotot
- 25:1-15 O. Tief oma elukohas Läti NSV-s Ainažis.
1967-1973
15 fotot
- 26:1-5 Spasski vangilaagri asukoht Kasahstanis.
1974
5 fotot

IV Hiljem juurde tulnud materjalid

- 27 Teodor Männiku mälestused Otto Tiefist; ajaleheartiklid O. Tiefi 100. sünniaastapäeva ning tema põrnu ümbermatmise puhul. Käsikirjas, ajalehelõigendid.
1989, 1993
10 l.
- 28 Otto Tiefi sõjaväest vabastamise tunnistus, Vabaduse Risti diplom, päevikulisi märkmeid, Karl Adsoni pliiatsioonistused jm isiklikku.
1920-1972
11 l.
L.1: Foto
- 29 Otto Tiefi raamatud Muinsuskaitse Seltsi valduses. Nimestik. Koostaja [Teodor Männik].
[1970. a-d]
10 l.
- 30 Tief, Otto
9 kirja tütrele Astrid Reedile. Koopiad. Masina- ja käsikirjas.
29. aug. 1970 – 15. sept. 1972 ja i.a.
19 l.
- 31 Reed, Astrid, O. Tiefi tütar
6 kirja O. Tiefile.
10. jaan. 1971 – 5. juuli 1973. Elmhurst.
15 l.

Säiliku nr.	Kirje
32	Li Mikiveri ja omaste kirjad O. Tiefile; O. Tiefi kirja koopia õele. 1971? – 1974. Minneapolis, Berliin, Tallinn. 10 l. Li Mikiver – O.Tiefi tütar.
33	Tief, Otto 34 kirja Teodor Männikule. Käsi- ja masinakirjas. 29. apr. 1957 – 20. dets. 1968. Ainaži, Mospino (Ukraina), Ikla 78 l. L. 29-30, 65, 77-78: Leena Massovi (O. Tiefi õde) kirjad T. Männikule; l. 63-64: T. Männiku kiri O. Tiefile. L. 34-35, 38-39: Fotod. T. Männik – O. Tiefi kolleeg Eesti Maapangast.
34	Tief, Otto 39 kirja Teodor Männikule. 29. mai 1969 – 16. juuni 1975. Ainaži (Heinaste), Ikla 79 l. L. 39-40, 60, 62, 64p, 65, 71, 74-79: Elfriede Einselni kirjad ja juurdekirjutused O. Tiefi kirjadele; l. 72-73: T. Männiku kiri O. Tiefile. Elfriede Einseln - O. Tiefi kolleeg Eesti Maapangast, tema hilisem hooldaja.
35	O. Tiefi kirja koopia sõber Karlile; sõprade kirjad O. Tiefile. Käsi- ja masinakirjas. 2. veebr. 1972 – 2. aug. 1974 11 l.
36	Тийф, Отто Диалектика покоя и движения – основной закон развития. Черновая рукопись. Машинопись с рукописн. испр. [1960-е гг.] 64 л. Вошло в монографию <i>Народнохозяйственные очерки</i> (vt. s. 1, l. 15-89).
37	Tief, Otto Katkendid 1944 –1969. [Mälestused]. Masinakirjas. [1969] 18 l.

Sellesse inventaranimistusse on kantud 39 (kolmkümmend üheksa) säilikut numbritega 1-37, 13a ja 23a.

Fondi korrastas ja nimistu koostas 1989. a. vanemraamatukoguhoidja Vaike Kurg. 1996. a. ja 2004. a. täiendas arhiivifondi raamatukoguhoidja T. Šahhovskaja.

Tartus, 25. juuni 2004